Sjældent har politikerne haft så klart mandat til at løfte havmiljøet

Forfatter: Ditte Mandøe Andreasen, Programchef i Tænketanken Hav

Avis: Altinget

Udgivelsesdato: 28. april 2026

Havet er blevet en folkesag. Det er nu, at en kommende regering skal vise vilje, mod og konkret handling for et sundere havmiljø. Her er fem indsatsområder, som bør stå højt på dagsordenen, skriver Ditte Mandøe Andreasen.

Jeg har i 15 år arbejdet med at finde løsninger for et sundere hav. Det har aldrig været nemt. Men én ting står i dag klart: Opbakningen i befolkningen er der som aldrig før. Havet er blevet en folkesag.

Den forarmede tilstand i det danske havmiljø har vækket danskerne. Overalt i landet popper der lokale borgergrupper op, der ønsker et rent og sundt hav i netop deres område.

Kommunale sammenslutninger arbejder sammen for havet, fordi det betyder noget for os alle og har en betydning for turisme og lokal udvikling. Havformidlingscentre planlægges rundt omkring i landet som aldrig før.

Det er så dejligt at opleve, men det forpligter også rent politisk.

Fælles for alle os, der kerer sig om havet, er, at vi nægter at give op på et sundt og levende hav. Og det må politikerne heller ikke nu, hvor de sidder i forhandlinger om en ny regering.

Valgkampen i marts vil blive husket som et af de grønneste valg nogensinde. I en måling af Voxmeter for Ritzau var klima og miljø det vigtigste emne blandt vælgerne, og ifølge en måling fra Wilke for TV 2 Fyn var bekæmpelsen af iltsvind i Lillebælt og det sydfynske øhav det vigtigste lokale emne for vælgerne på Fyn frem mod folketingsvalget.

Midt i regeringsforhandlingerne er det derfor værd at huske: Den brede opbakning til en ambitiøs grøn politik gælder også havet.

Det kom også til udtryk under valget, hvor partier på tværs af det politiske spektrum bakkede op om handling for et havmiljø i krise. Flere partier – Radikale, SF, Enhedslisten og Alternativet – fremlagde konkrete udspil under valgkampen, og andre partier gjorde deres holdning klar i valgtests.

Det forpligter.

I Tænketanken Hav har vi flere gange fremlagt fælles anbefalinger på tværs af virksomheder, brancheorganisationer og grønne organisationer.

Sammen med en bred kreds af aktører har vi eksempelvis anbefalet en styrkelse af beskyttede havområder, så Danmark opnår reel naturbeskyttelse og når de internationale mål om 30 procent beskyttede og ti procent strengt beskyttede havområder.

Områderne skal ikke kun være udpeget på papiret – beskyttelsen skal være reel og gavne livet i havet.

Vi har opfordret til et opgør med den såkaldte minimumsimplementering af EU's miljøregler, som alt for ofte har gjort Danmark til bagtrop frem for foregangsland på havområdet.

En pinlig position for et land, hvor et rent hav er afgørende for lokalt erhvervsliv og turisme, og hvor man brander sig på rent badevand og smukke kyster.

Vi har fremlagt konkrete anbefalinger til at reducere miljøpåvirkningen fra råstofindvinding på havet og mindske behovet for nye råstoffer.

Det er anbefalinger, der spænder bredt. Men de har én ting til fælles: De er blevet til i samarbejde mellem aktører med forskellige interesser – og de peger alle i retning af en mere ambitiøs, mere sammenhængende og mere fremtidssikret havpolitik.

Sjældent har en ny regering haft et så klart mandat til at løfte indsatsen for havmiljøet.

Sandheden er, at man i mange år har vidst, hvad der skulle til for at få et sundere havmiljø. Stakkevis af rapporter og målsætninger understreger behovet. Men målene er langt fra indfriet.

Forhandlingerne om et nyt regeringsgrundlag kommer til at fastlægge retningen for de kommende år. Det er nu, at en ny regering skal vise vilje, mod og konkret handling.

Disse fem indsatsområder bør stå højt på dagsordenen for en ny regering:

- Skærp kravene til udledning af kemiske stoffer og vedtag en national handleplan for mindre kemisk forurening i vores hav.
- Indfri målene for udledning af kvælstof i 2027 og hæv kvælstofindsatsbehovet til minimum 20.000 tons i 2030.
- Indfør 30 procent reelt naturbeskyttede havområder senest i 2030.
- Skærp kravene til råstofindvinding på havet og vedtag en strategi for råstoffer og cirkulær økonomi i bygge- og anlægsbranchen.
- Fastsæt større ambitioner for dansk havmiljøpolitik gennem nye ambitiøse principper for implementering af EU-lovgivning.

Det handler om at genoprette et økosystem, som i dag er under massivt pres – og som samtidig er fundamentet for både erhverv, turisme, klimaindsats og vores fælles natur- og kulturarv.

Men naturen kan komme igen, hvis den får plads. Det har vi i Tænketanken Hav blandt andet dokumenteret i vores analyse om beskyttede havområder.

Tænk, hvis vi igen kunne opleve vores fjorde og indre farvande fyldt med fisk, sunde bundplanter og klart vand. Tænk, hvis Danmark ikke bare var kendt for ambitiøse klimamål, men også for sin omstillingsevne til havs.

Og for evnen til at sætte faste og ambitiøse krav, der kan være en motor for innovation, teknologiudvikling – og deraf afledt eksport – samt for et bæredygtigt fiskeri og kystturisme.

Det er et politisk valg. Derfor er budskabet til de partier, der i disse uger forhandler om Danmarks næste regering enkelt: Tag den grønne dagsorden alvorligt – også under havoverfladen.

Havet kan ikke vente.